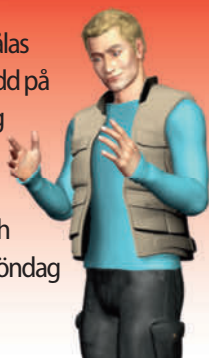

SVÅRIGHETSGRAD:

”Om dörrarna ska målas måste du vara förberedd på att du får en riktigt lång arbetsdag på lördag. Då ska du grunda och måla första gången och dessutom fräsa. Men söndag blir en lättare dag.”

INNAN DU BÖRJAR

Material

Fönsterglas, härdat, 4 mm tjockt

Lister, 12 x 20 mm:

- Cirka 10 meter per dörr

Dessutom:

- List, 15 x 70 mm, till fräsanhåll
- Tätningslist, 2 x 8 mm, 20 m per dörr
- Dyckertar, 30 x 1,2 mm
- Trärens eller målarsocka
- Spackelmassa
- Kvistlack
- Grundfärg
- Färg, glans 40 eller högre

Prisbild

Cirka 800 kr per dörr

Specialverktyg

- Handöverfräs
- Bordcirkelsåg

Lördag 08:00

Var noga när du köper lister för då slipper du spill

Innan du åker till byggmarknaden ska du ha mätt dörrarna noga. Om du vet hur brett och högt varje fält är, så vet du exakt hur många löpmeter list du behöver, och då slipper du spill av dyr list.

Sätt glas i och släpp in ljuset

De gamla avlutade spegeldörrarna av massiv furu är värda att bevara. De slipas och målas vita, och till sist ersätts dörrspeglarna med glas som släpper in ljuset.

Många gamla bostäder har en hopplös inredning med många små rum, vilket ger mörka hörn och ytor. För att få in mera ljus i bostaden kan man riva en vägg eller två, men det finns enklare och inte så genomgripande lösningar. Sätt glas i innerdörrarna.

Här handlar det om gamla, massiva furudörrar med speglar, och de är sannoligen värda att bevara. Men den avlutade stilen hörde 70- och 80-talen till, så dörrarna målas vita, vilket också ger ett

ljusare intryck. Den stora skillnaden kommer när speglarna (det heter partierna mellan ramdelarna) ersätts med klart, starkt glas. Spegelarna är sällan limmade utan ligger i spår i ramen. Spåren fräses bort på ena sidan så att speglarna kan tas bort och ersättas med glas och nya lister, som håller glaset på plats.

När du sedan monterar glaset hålls de på plats av lister. De kan du antingen fräsa själv eller köpa färdiga beroende på hur bra du är med din handöverfräs.

DÖRRARNA

[före]

De avlutade furudörrarna hade vardera fyra speglar symmetriskt fördelade. När dörrarna var stängda blev det mörkt i denna del av rummet.

Nu kommer det in mycket ljus i rummet, och det gör det från två håll. De vitmålade dörrarna passar perfekt ihop med de vitmålade karmarna och foderlisterna.

Klart på en helg

Lördag 09:30

Notfräsen tar bort den gamla profilen

För att få bort speglarna är det nödvändigt att först ta bort profilen på ena sidan av dörrbladet. Det gör du lättast med en notfräs. Om du vill fräsa nya lister använder du en profilfräs med önskad form.

Lördag 13:00

”Så snart du har fräst bort listen och tagit bort speglarna ska du grundmåla dörrarna. Medan färgen torkar kan du utnyttja tiden till att fräsa nya lister. Sist på dagen ska dörrarna målas första gången.”

Lördag 15:00

Välj en blank färg till dörrarna

Tänk på att den färg du väljer till dörrarna ska tåla avtorkning med fuktig trasa och ibland hårdare rengöring eftersom dörrarna dagligen kommer att utsättas för smutsiga händer. Välj därför en blank färg. Hur blank en färg är kan du se på burken, där glansvärdet står. Glans 30–60 är halvblankt. Vill du ha en riktigt stryktålig yta väljer du glans 70–90 och alkydfärg i stället för akrylatfärg. Alkydfärgen innehåller lacknåfta eller liknande lösningsmedel, så du måste vädra ordentligt medan du målar.

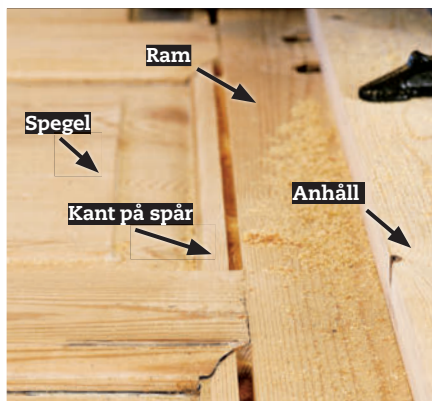
Lördag

Fräs ut speglarna

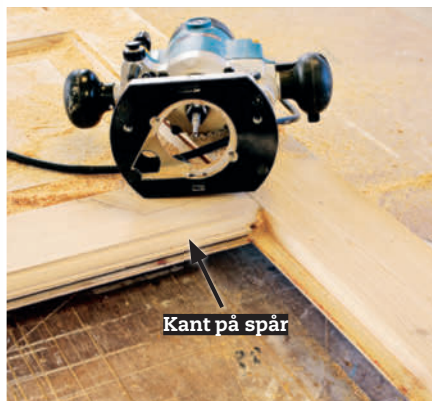
I en gammal, massiv dörr som denna sitter speglarna fast i spår i sidorna och upp- och nertill. För att få ut speglarna måste spårerna ”öppnas” och det gör du genom att fräsa bort ena sidan.

När du har fräst bort den profilerade listen hela vägen runt varje spegel, kan speglarna knuffas ut från ena hållet. Resten av profilen utgör den fals, som fönsterglasets senare ska vila mot.

Spårerna har sällan byggts upp av profilerade lister utan har frästs in i ramen, som är 10–15 cm bred. Spänn fast ett anhåll för fräsen på dörren, så att fräsen arbetar rakt. Här sätter vi en 6 mm notfräs i vår handöverfräs.

2 Håll fräsen mot anhållet. Anpassa fräsdjupet så att notfräsen inte går igenom både spegel och spår på den andra sidan dörren. Här är djupet 20 mm. Fräs nogga flera gånger från hörn till hörn. Gör likadant på den andra sidan.

4 Fräs nu bort den sista kanten på den fjärde sidan, och även nu gör du på samma sätt som tidigare. Se upp så att du inte fräser för djupt, för den andra kanten behövs som stöd för glasets.

1 Mät och markera var anhållet ska spännas fast och fixera det med ett par tvingar så att det sitter stadigt. Här har vi valt en 15 x 70 mm list.

3 Flytta anhållet och fräs vinkelrätt mot de första spårerna. Du ska göra precis på samma sätt som när du fräste de två ”lodräta” spårerna. När du har fräst den tredje sidan trycker du ut spegeln och lyfter upp den ur det fjärde spåret.

5 Hörnen mellan de fyra sidorna ska renskas med stämjärn. Fräsen kan ju inte komma ända ut i varje hörn utan lämnar hörnen lätt runda. Du kan snabbt göra hörnen rätvinkliga om du använder ett vasst stämjärn.

Måla dörrarna

Om du vill måla dörrarna, så är det nu du ska göra det när gångjärnen har tagits bort och när glaset ännu inte har satts på plats. Då behöver du inte maskera utan kan måla på utan att det gör något om du målar utanför.

Börja med att grundmåla dörrarna och spackla dem sedan. Innan du fortsätter med färdigfärg ska du slipa med fint slippapper. För att få ett riktigt bra resultat finslipar du efter första färdigstrykningen. Då reser sig inte träet när du målar sista gången och ytan blir mycket slät och fin.

Du bestämmer själv vilken kulör du vill ha på dörrarna. Vi har valt vitt för vi ville ju att det skulle bli ljusare i rummet.

1 Tvätta alla ytor innan du målar. Om dörrarna någon gång har behandlats med olja eller vax måste du också avfetta dem riktigt noga med t.ex. trärens eller målarsoda. Skydda dina händer genom att använda gummihandskar.

2 Måla över alla kvistar med kvistlack. Då är det ingen risk att kvistarna svetts ut harts som sedan kan tränga igenom färgen. Även om dörren (och därmed kvistarna) är gamla, så kan de svetts när du målar om dörren.

3 Grundmåla när träet har torkat efter rengöringen. Lägg på ett tunt men täckande skikt och låt färgen torka enligt anvisning på burken. Akrylatfärger torkar snabbare. Passa också på att måla de lister som du ska spika fast.

4 Spackla igen repor, jack, skador och hål. Du ser dem lite lättare när du har grundmålat. Välj ett fint snickarspackel som torkar snabbt. Du ska ju måla dörrarna en gång till i dag.

5 Slipa dörren med fint slippapper, korn 150-180. Dammtorka noga och färdigmåla med halvbland eller blank färg. Glöm inte listerna, som också ska målas. Den sista strykningen får både dörrar och lister i morgon, när färgen har torkat.

SÅ HÄR GÖR DU NYA PROFILLISTER

Gamla spegeldörrar kan skilja sig åt betydligt när det gäller profiler på lister, speglar och ramar. Därför får du antingen köpa en list som passar i stil eller göra en egen list med din handöverfräs.

De flesta byggvaruhus har ett stort urval av lister även i tunnare dimensioner som kan användas. Väljer du att fräsa själv kan det göras på två sätt. Till bägge lösningarna behövs en profilfräs med 8 mm skaft.

LÖSNING 1

Fräs med den valda profilfräsen längs båda sidor av en 20 mm hyvlad bräda. Spänn fast brädan på ditt arbetsbord med tvingar medan du fräser.

Ställ in sågen så att den sågar av en 12 mm bred bit av brädan och för sedan brädan förbi klingan. Såga längs båda sidor. Fräs nu en gång till längs båda sidor och såga igen så har du fyra lister.

LÖSNING 2

Spänn fast din list mot en hjälpbräda. Här använder vi en 20 x 70 mm bräda och eftersom den är lika tjock som profilisterna står handöverfräsen plant.

Fräs nu längs kanten på listan med 8 mm profilfräs (bestäm själv profilen). Fräs först mellan tvingarna. Flytta sedan tvingarna och fräs färdigt längs resten av listan.

Klart på en helg

Söndag 08:00

”I dag börjar arbetet tidigt, för du ska måla dörrarna. Medan färgen torkar kan du ta paus, för du kommer inte vidare förrän dörrarna är torra. Då ska glaset sättas på plats.”

Söndag 11:00

Det är viktigt att du väljer rätt glas

Det gäller att tänka på säkerheten när du ersätter träspeglar med glsrutor, eftersom glas kan orsaka livfarliga skärskador om oturen är framme. Därför har också Boverket utfärdat regler om val av glas i SBR kapitel 8. Där förordas användning av säkerhetsglas typ härdat glas om glaset finns upp till 80 cm över golvet (och det gör i varje fall det undre av glaset i dörren). Härdat glas är starkt och du kan knappt skära det själv. Beställ det därför färdigskuret. Om glasets bredd är högt 100 cm accepteras användning av planglas, men då ska glaset vara minst 4 mm tjockt. Vi på *Gör Det Själv* rekommenderar härdat glas, även om det är dyrare.

Söndag 16:00

Tunna tätningslister gör att glaset inte klirrar

Den tunna och självhäftande tätningslisten, som vi lägger mot glaset, har en viktig funktion. Den ser till att glaset sitter still utan att klirra mellan den nya profilerade listen och dörren. Tätningslisten, eller glasbandet, finns i olika bredder och tjocklekar (fråga din glasmästare). Här används 2 mm list.

Söndag

Lägg glaset på plats

Först ska du ha målat både dörr och lister en andra gång med färdigfärgen, och färgen ska vara snustorr innan du fortsätter. Ta fram listerna och geringssåga dem så att de passar i storlek.

Du bör beställa glaset färdigskuret. Det är enklast och risken för att glaset skadas elimineras helt. Men du måste vara noggrann när du mäter. Glaset ska vara en aning mindre än det utrymme där det ska ligga. Det ska helst vara 5 mm kortare i längd och bredd.

Glaset läggs på tunna tätningslister så att det inte klirrar när dörren stängs. De kapade listerna förses med tätningslister och fästs på dörren med dyckertar.

1 Sätt fast självhäftande, tunna tätningslister på anslagsytan där glaset ska läggas. Fäst tätningslisterna så långt ut mot ramen som möjligt, så syns de inte när du har monterat de profilerade listerna.

3 Fäst tätningslister på baksidan av de profilerade listerna. Fäst ett par extra bitar längs kanten, för då kommer de att se till att trälisterna inte tippar när de sätts på plats i dörren.

4 Förborra i de profilerade listerna med 1,5 mm borr. Då kan du lätt slå i dyckterterna utan risk att de går in i glaset eller gnager mot det.

6 Med en spikdrivare försänks huvudena på alla dyckertar 1 mm ner i träet. Här gäller det att hålla stadigt i spikdrivaren, så att den inte slinker iväg och träffar det nyss isatta glaset.

7 Spackla skarvarna mellan trälisterna och alla spår efter spikdrivaren. Så snart spackelmassan har torkat bör du bättringsmåla med liten, fin pensel. Till sist monteras gångjärnen.

2 Lägg glaset på plats i varje fält. Fördela luften runt glaset så att det blir lika mycket hela vägen runt.

En bit tjock kartong skyddar glaset när du spikar.

5 Tryck ner de profilerade listerna hårt mot glaset och fäst dem. För att skydda glaset kan du lägga en tjock kartong eller pappskiva på glaset och låta hammaren glida på kartongen.

När dörrarna har försetts med vardera fyra stora glas, kommer det in massvis av ljus från rummen intill. Att dörrarna är vita medverkar också till det ljusa intrycket.

” Det svåraste med att sätta glas i de gamla massiva spegeldörrarna är fräsningen. För att få ett bra resultat måste handöverfräsen stå på ett stabilt underlag och föras fram längs ett fixerat och stadigt anhåll. Det är skojigt att fräsa egna lister, men det är tillåtet att köpa färdiga lister och använda dem att fästa glaset med.

